

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

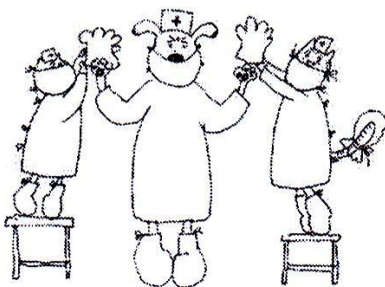
Завідувач кафедри терапії,
фармакології, клінічної діагностики та
хімії д. вет. наук, професор

Л.Г. Улько

«09 08» 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)**

**ІІІ. 49 ДІАГНОСТИКА ТА ТЕРАПІЯ
ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ ДРІБНИХ ТВАРИН ТА ХУТРОВИХ ЗВІРІВ**

Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина»

Освітня програма: «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Суми – 2020–2021 н. р.

Робоча програма з дисципліни «Діагностика та терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин та хутрових звірів» для студентів за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина»

Розробники:

О. С. Кистерна, к. вет. н., доцент

О. В. Мусієнко, к. вет. н., доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії

Протокол № 14 від 03.05. 2020 року

Завідувач кафедри, д. вет. н., професор Л.Г.Улько.

Погоджено:

Гарант освітньої програми: (Л. Г. Улько)

Декан факультету ветеринарної медицини (О. Л. Нечипоренко)
(на якому викладається дисципліна)

Декан факультету ветеринарної медицини (О. Л. Нечипоренко)
(до якого належить кафедра)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата 30.06. 2020 р.

СНАУ, 2020 рік

© О. С. Кистерна, 2020 рік

© О. В. Мусієнко, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 21 «Ветеринарна медицина»	Нормативна
Модулів – 1		Рік підготовки:
Змістових модулів: 1		2020-2021
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Курс 3 ст
Загальна кількість годин – 90		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання за семестр: аудиторних – 2,0 самостійної роботи студента – 4,0.	Освітній ступінь: бакалавр (3 роки навчання)	6-й
		Лекції
		10
		Лабораторні
		20
		Самостійна робота
		60
	Індивідуальні завдання: оформлення робочого зошита, підготовка відео презентації за індивідуальною тематикою з СРС	
	Залік (тести, усне опитування, контрольні роботи)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 33,33%/66,66 %.

2. Мета та завдання дисципліни

Мета:

Метою вивчення дисципліни є оволодіння студентами теоретичними і практичними знаннями та навичками з особливостей діагностики та терапії внутрішніх хвороб дрібних тварин та хутрових звірів, вивчення основних внутрішніх незаразних хвороб дрібних тварин, їх етіології, патогенезу, симптомів, перебігу, діагностики та диференційної діагностики, лікування та профілактики. Також, навчитись досліджувати хворих тварин, ставити діагноз, призначати і проводити лікування хвороб незаразної патології, інтерпретувати одержані результати, вміти аналізувати симптоми та обирати раціональне лікування.

Завдання:

Основними завданнями дисципліни «Діагностика та терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин та хутрових звірів» є набуття елементарних навичок оцінювання здоров'я дрібних тварин з урахуванням основних клінічних ознак, використовуючи стандартні та сучасні методи дослідження. Також важливим завданням є навчитися диференціювати внутрішні хвороби дрібних тварин від інфекційних та за імовірного поєднання та обирати в залежності від чого схеми лікування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати :

- Особливості та способи фіксації і приборкання дрібних тварин та дотримання техніки безпеки, використання фармакологічних методів корекції поведінки тварин.
- Особливості діагностики внутрішніх хвороб дрібних тварин.
- Основні методи клінічного дослідження.
- Методи дослідження серцево-судинної, дихальної, травної, сечової, нервової систем та системи крові.
- Методи, види, принципи ветеринарної терапії дрібних тварин та хутрових звірів.
- Спеціальна патологія і терапія. Визначення хвороб різних органів та систем, їх етіологію, патогенез, клінічну картину, діагностику, диференційну діагностику, лікування та профілактику.

вміти:

- Проводити діагностику хвороб дрібних тварин, оформлювати ветеринарну документацію клініки, характеризувати види, методи, принципи терапії.
- Оцінювати та порівнювати біохімічні та клінічні показники крові дрібних тварин.
- Призначити методи та види терапії згідно принципів комплексної терапії.
- Проводити різні маніпуляційні роботи (введення лікарських речовин в організм тварини, видалення сторонніх тіл із глотки, проведення очищення кишечника, тощо).
- Проводити основне клінічне дослідження тварини, виявляти основні клінічні ознаки та симптоми захворювання, ставити діагноз, призначити лікування, розраховувати дози препаратів, розробляти профілактичні заходи .
- Оцінювати технологію приготування та умови зберігання кормів.
- Обирати фірмові дієтичні готові раціони згідно внутрішніх патологій та потреб.

3. Програма навчальної дисципліни

Типову програму з даної дисципліни було затверджено Вченою радою СНАУ від «29» жовтня 2013 р., протокол № 3. З 2017 року дисципліна не викладалась. Оновлений варіант ОП знаходиться на апробації, розглянутий на засіданні кафедри, протокол № 14 від 05.2020 р..

6 семестр

Змістовний модуль 1.

Діагностика та терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин.

Тема 1. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин.

1. Особиста гігієна, техніка безпеки під час дослідження та лікування дрібних тварин. Використання фармакологічних методів корекції поведінки тварин.
2. Способи фіксації та приборкання дрібних тварин.
3. Особливості клінічного дослідження дрібних тварин.
4. Клінічна документація.
5. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин. Диспансеризація:аналіз годівлі тварин, режим і гігієна годівлі, аналіз якості кормів.
6. Породні хвороби дрібних тварин та хутових звірів.
7. Основні клінічні показники дрібних тварин.
8. Клінічні гематологічні показники крові дрібних тварин.
9. Клінічні біохімічні показники крові дрібних тварин.
- 10.Клінічні показники дослідження сечі. Інші показники організму дрібних тварин.
11. Годування дрібних тварин. Раціон. Його потреби.
12. Фірмові корми для дрібних домашніх тварин у разі відсутності хвороб (звичайний раціон) для собак. Характеристика, застосування.
13. Фірмові корми для дрібних домашніх тварин у разі відсутності хвороб (звичайний раціон) для котів. Характеристика, застосування.
14. Дієтичні фірмові корми для дрібних домашніх тварин при наявності певних хвороб (лікувальний раціон) для собак. Характеристика, застосування.
15. Дієтичні фірмові корми для дрібних домашніх тварин при наявності певних хвороб (лікувальний раціон) для котів. Характеристика, застосування.
- 16.Корми, виготовлені господарями тварин для дрібних домашніх тварин – собак у разі відсутності хвороб. Характеристика, застосування.
- 17.Корми, виготовлені господарями тварин для дрібних домашніх тварин – котів у разі відсутності хвороб. Характеристика, застосування.
- 18.Корми, виготовлені господарями самостійно для дрібних домашніх тварин – собак при наявності певних хвороб. Характеристика, застосування.
- 19.Корми, виготовлені господарями самостійно для дрібних домашніх тварин – котів при наявності певних хвороб. Характеристика, застосування.
20. Небезпека та наслідки при неправильному годуванні дрібних тварин.

Тема 2. Основи загальної терапії внутрішніх хвороб дрібних тварин.

1. Особливості етіотропної терапії.
2. Особливості симптоматичної терапії.
3. Особливості патогенетичної терапії.
4. Особливості заміної терапії.
5. Рефлексотерапія. Визначення. Застосування.

6. Замінна терапія. Переливання крові. Технологія.
7. Основи загальної терапії. Фітотерапія. Особливості.
8. Основи загальної терапії. Дієтотерапія.
9. Основи загальної терапії. Антидотна терапія.
10. Особливості застосування замінників крові у собак. Види замінників крові, можливі дози.
11. Протиалергічна медикаментозна допомога у разі фармакологічної алергічної реакції на препарати.
12. Застосування гепатопротекторів при хворобах різної етіології у собак. Приклади застосування при різних хворобах, препарати, дози, особливості введення.
13. Застосування гепатопротекторів при хворобах різної етіології у котів. Приклади застосування при різних хворобах, препарати, дози, особливості введення.
14. Застосування сечогінних препаратів у собак. Основні принципи вибору різних сечогінних препаратів при різноманітних патологіях. Критерії їх вибору.
15. Застосування сечогінних препаратів у котів. Основні принципи вибору різних сечогінних препаратів при різноманітних патологіях. Критерії їх вибору.

Тема 3. Хвороби зовнішніх покрів дрібних тварин.

1. Дослідження тварини у разі захворювання органів зовнішніх покрів.
2. Алергічні аспекти появи хвороб зовнішніх покрів.
3. Оформлення та розгляд історії хвороби.
4. Встановлення діагнозу, призначення лікування.
5. Алергічний дерматит та екземи у котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
6. Алергічний дерматит та екземи у собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
7. Хвороби очей. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.
8. Хвороби вуха. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.

Тема 4. Хвороби нервової системи дрібних тварин.

1. Дослідження тварини у разі захворювання органів нервової системи.
2. Оформлення та розгляд історії хвороби.
3. Встановлення діагнозу, призначення лікування.
4. набряк мозку у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
5. Парез та параліч кінцівок у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.

Тема 5. Хвороби системи дихання.

1. Розгляд хвороб органів дихання.
2. Дослідження хворих тварин.
3. Постановка діагнозу і лікування.

Тема 6. Хвороби системи травлення .

1. Стомати. Гастрити. Коліти. Ентерити.
2. Хвороби печінки та підшлункової залози.
4. Дослідження хворих тварин.

5. Постановка діагнозу і лікування.
6. Закупорка стравоходу у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
7. Закупорка кишечника у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.

Тема 7. Хвороби системи сечовиділення.

1. Розгляд хвороб системи сечовиділення.
2. Дослідження хворих тварин.
3. Постановка діагнозу і лікування.
4. Гостра ниркова недостатність собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
5. Хронічна ниркова недостатність котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
6. Сечокам'яна хвороба котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
7. Цистит котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.

Тема 8. Хвороби системи кровообігу.

1. Хвороби серця собак. Основні патології серця. Діагностика. Методи лікування.
2. Хвороби серця котів. Основні патології серця. Діагностика. Методи лікування.

Тема 9. Основні хвороби порушення обміну речовин. Рахіти.

1. Розгляд хвороб систем порушення обміну речовин.
2. Дослідження хворих тварин.
3. Постановка діагнозу і лікування.
4. Профілактика рахітів дрібних тварин.
5. Гормональні порушення.

Тема 10. Основні отруєння, що можуть виникнути у дрібних тварин.

1. Діагностика основних отруєнь.
2. Постановка діагнозу і лікування.
3. Профілактика.
4. Загальні методи детоксикації при отруєннях різної етіології у котів.
5. Отруєння антикоагулянтами котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.
6. Передозування антигельмінтними засобами котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.

Тема 11. Хвороби новонароджених.

1. Основні незаразні патології новонароджених. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.

Тема 12. Незаразні хвороби хутрових звірів.

1. Основні незаразні патології новонароджених.
2. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усь ого	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
<i>6 семестр</i>						
Модуль 1. Діагностика та терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин та хутрових звірів						
Змістовний модуль.						
Діагностика та терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин хутрових звірів.						
Тема 1. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин та хутрових звірів. 1. Особиста гігієна, техніка безпеки під час дослідження та лікування дрібних тварин. Використання фармакологічних методів корекції поведінки тварин. 2. Способи фіксації та приборкання дрібних тварин. 3. Особливості клінічного дослідження дрібних тварин. 4. Клінічна документація. 5. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин. Диспансеризація: аналіз годівлі тварин, режим і гігієна годівлі, аналіз якості кормів. 6. Основні клінічні показники дрібних тварин. 7. Клінічні гематологічні показники крові дрібних тварин. 8. Клінічні біохімічні показники крові дрібних тварин. 9. Клінічні показники дослідження сечі. Інші показники організму дрібних тварин. 10. Породні хвороби дрібних тварин та хутрових звірів. 11. Годування дрібних тварин. Раціон. Його потреби. 12. Фірмові корми для дрібних домашніх тварин у разі відсутності хвороб (звичайний раціон) для собак. Характеристика, застосування. 13. Фірмові корми для дрібних домашніх тварин у разі відсутності хвороб (звичайний раціон) для котів. Характеристика, застосування. 14. Дієтичні фірмові корми для дрібних домашніх тварин при наявності певних хвороб (лікувальний раціон) для собак. Характеристика, застосування. 15. Дієтичні фірмові корми для дрібних домашніх тварин при наявності певних хвороб (лікувальний раціон) для котів. Характеристика, застосування.						
	22	2	-	2	-	18

<p>16.Корми, виготовлені господарями тварин для дрібних домашніх тварин – собак у разі відсутності хвороб. Характеристика, застосування.</p> <p>17.Корми, виготовлені господарями тварин для дрібних домашніх тварин – котів у разі відсутності хвороб. Характеристика, застосування.</p> <p>18.Корми, виготовлені господарями самостійно для дрібних домашніх тварин – собак при наявності певних хвороб. Характеристика, застосування.</p> <p>19.Корми, виготовлені господарями самостійно для дрібних домашніх тварин – котів при наявності певних хвороб. Характеристика, застосування.</p> <p>20. Небезпека та наслідки при неправильному годуванні дрібних тварин.</p> <p>21.Дозування препаратів для дрібних тварин та хутрових звірів.</p>						
<p>Тема 2. Основи загальної терапії внутрішніх хвороб дрібних тварин.</p> <p>1. Особливості етіотропної терапії.</p> <p>2. Особливості симптоматичної терапії.</p> <p>3. Особливості патогенетичної терапії.</p> <p>4. Особливості заміної терапії.</p> <p>5. Рефлексотерапія. Визначення. Застосування.</p> <p>6. Замінна терапія. Переливання крові. Технологія.</p> <p>7. Основи загальної терапії. Фітотерапія. Особливості.</p> <p>8. Основи загальної терапії. Дієтотерапія.</p> <p>9. Основи загальної терапії. Антидотна терапія.</p> <p>10.Особливості застосування замінників крові у собак. Види замінників крові, можливі дози.</p> <p>11.Протиалергічна медикаментозна допомога у разі фармакологічної алергічної реакції на препарати.</p> <p>12.Застосування гепатопротекторів при хворобах різної етіології у собак. Приклади застосування при різних хворобах, препарати, дози, особливості введення.</p> <p>13.Застосування гепатопротекторів при хворобах різної етіології у котів. Приклади застосування при різних хворобах, препарати, дози, особливості введення.</p> <p>14.Застосування сечогінних препаратів у собак. Основні принципи вибору різних сечогінних препаратів при різноманітних патологіях. Критерії їх вибору.</p> <p>15.Застосування сечогінних препаратів у котів. Основні принципи вибору різних сечогінних препаратів при різноманітних патологіях. Критерії їх вибору.</p>	20	2	-	-	-	18

<p>Тема 3. Хвороби зовнішніх покрів дрібних тварин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження тварини у разі захворювання органів зовнішніх покрів. 2. Алергічні аспекти появи хвороб зовнішніх покрів. 3. Оформлення та розгляд історії хвороби. 4. Встановлення діагнозу, призначення лікування. 5. Алергічний дерматит та екземи у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. 6. Хвороби очей. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. 7. Хвороби вуха. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. 	5	-	-	2	-	3
<p>Тема 4. Хвороби нервової системи дрібних тварин.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження тварини у разі захворювання органів нервової системи. 2. Оформлення та розгляд історії хвороби. 3. Встановлення діагнозу, призначення лікування. 4. набряк мозку у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. 5. Парез та параліч кінцівок у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. 	6	-	-	2	-	4
<p>Тема 5. Хвороби системи дихання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розгляд хвороб органів дихання. Дослідження хворих тварин. Постановка діагнозу і лікування. 	4	2	-	2	-	-
<p>Тема 6. Хвороби системи травлення .</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Стомати. Гастрити. Коліти. Ентерити. 4. Хвороби печінки та підшлункової залози. 8. Дослідження хворих тварин. 9. Постановка діагнозу і лікування. 10. Закупорка стравоходу у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. 11. Закупорка кишечника у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, перебігу та фармакотерапії. 	4	-	-	2	-	2
<p>Тема 7. Хвороби системи сечовиділення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розгляд хвороб системи сечовиділення. 2. Дослідження хворих тварин. 3. Постановка діагнозу і лікування. 4. Гостра ниркова недостатність собак. Особливості 	8	2	-	2	-	4

<p>діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.</p> <p>5. Хронічна ниркова недостатність котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.</p> <p>6. Сечокам'яна хвороба котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії.</p> <p>7. Цистит котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.</p>						
<p>Тема 8. Хвороби системи кровообігу.</p> <p>1. Хвороби серця собак. Основні патології серця. Діагностика. Методи лікування.</p> <p>2. Хвороби серця котів. Основні патології серця. Діагностика. Методи лікування.</p>	6	-	-	2	-	4
<p>Тема 9. Основні хвороби порушення обміну речовин. Рахіти.</p> <p>1. Розгляд хвороб систем порушення обміну речовин. Дослідження хворих тварин. Постановка діагнозу і лікування. Профілактика. Гормональні порушення</p>	4	2	-	2	-	-
<p>Тема 10. Основні отруєння, що можуть виникнути у дрібних тварин.</p> <p>1. Діагностика основних отруень. Постановка діагнозу і лікування. Профілактика.</p> <p>3. Загальні методи детоксикації при отруєннях різної етіології у котів.</p> <p>4. Отруєння антикоагулянтами котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.</p> <p>5. Передозування антигельмінтними засобами котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.</p>	7	-	-	2	-	5
<p>Тема 11. Хвороби новонароджених.</p> <p>1. Основні незаразні патології новонароджених.</p> <p>2. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.</p>	2	-	-	2	-	-
<p>Тема 12. Незаразні хвороби хутрових звірів.</p> <p>1. Основні незаразні патології новонароджених.</p> <p>2. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.</p>	2	-	-	2	-	-
Усього годин за 6 семестр	90	10		20		60

5. Теми лекційних занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
6 семестр		
1.	<p>Тема 1. Основи та особливості діагностики і терапії внутрішніх хвороб дрібних тварин.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм отримання анамнезу та клінічного дослідження. 2. Визначення раціонального підходу до призначення лабораторних та інших функціональних досліджень. 3. Вибір тактики лікування за попереднім діагнозом. 	2
2.	<p>Тема 2. Особливості медикаментозного лікування у дрібних тварин.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вибір етіотропних препаратів. 2. Вибір симптоматичної терапії. 3. Вибір патогенетичної терапії. 4. Супутня допомога тварині медикаментозного та не медикаментозного характеру. 	2
3.	<p>Тема 5. Особливості діагностики і лікування дрібних тварин за хвороб системи дихання.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діагностика та встановлення діагнозу. 2. Особливості виникнення та перебігу хвороб дихання у дрібних тварин. 3. Вибір медикаментозної допомоги. 	2
4.	<p>Тема 7. Особливості діагностики і лікування хвороб сечовивідної системи.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація хвороб сечовивідної системи у собак і котів. 2. Принципи діагностики та особливості встановлення діагнозу. 3. Медикаментозна допомога. 4. Гостра ниркова недостатність собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. 5. Хронічна ниркова недостатність котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. 	2
5.	<p>Тема 11. Хвороби новонароджених.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні незаразні патології новонароджених. 2. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика. 	
Разом за 6 семестр		10

6. Теми лабораторних занять:

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
6 семестр		
1.	Тема 1. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин. Особиста гігієна, техніка безпеки під час дослідження та лікування дрібних тварин. Використання фармакологічних методів корекції поведінки тварин. Способи фіксації та приборкання дрібних тварин. Особливості клінічного дослідження дрібних тварин. Клінічна документація.	2
2.	Тема 1. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин. Дозування препаратів для дрібних тварин та хутрових звірів. Приклади препаратів та розрахунок доз.	2
3.	Тема 1. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин. Породні хвороби дрібних тварин та хутрових звірів.	2
4.	Тема 3. Хвороби зовнішніх покрів дрібних тварин. Дослідження тварини у разі захворювання органів зовнішніх покрівів. Алергічні аспекти появи хвороб зовнішніх покрівів. Оформлення та розгляд історії хвороби. Встановлення діагнозу, призначення лікування.	2
5.	Тема 5. Хвороби системи дихання. Розгляд хвороб органів дихання. Дослідження хворих тварин. Постановка діагнозу і лікування.	2
6.	Тема 6. Хвороби системи травлення . Стомати. Гастрити. Коліти. Ентерити. Хвороби печінки та підшлункової залози. Дослідження хворих тварин. Постановка діагнозу і лікування.	2
7.	Тема 7. Хвороби системи сечовиділення. 1. Розгляд хвороб системи сечовиділення. 2. Сечокам'яна хвороба котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії. 3. Цистит котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.	2
8.	Тема 8. Хвороби системи кровообігу. 3. Хвороби серця собак та котів. Основні патології серця. Діагностика. Методи лікування.	2
9.	Тема 9. Основні хвороби порушення обміну речовин. Рахіти. 2. Розгляд хвороб систем порушення обміну речовин. Дослідження хворих тварин. Постановка діагнозу і лікування. Профілактика. 3. Гормональні порушення	2
10.	Тема 12. Незаразні хвороби хутрових звірів. 1. Основні незаразні патології новонароджених. 2. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.	2
Разом за 6 семестр		20

7. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
6 семестр		
1.	Тема 1. Основи терапії та профілактики внутрішніх хвороб дрібних тварин. Диспансеризація:аналіз годівлі тварин, режим і гігієна годівлі, аналіз раціону.	2
2.	Тема 1. Основні клінічні показники дрібних тварин.	2
3.	Тема 1. Клінічні гематологічні показники крові дрібних тварин.	2
4.	Тема 1. Клінічні біохімічні показники крові дрібних тварин.	2
5.	Тема 1. Клінічні показники дослідження сечі. Інші показники організму дрібних тварин.	2
6.	Тема 1. Годування дрібних тварин. Раціон. Його потреби.	2
7.	Тема 1. Фірмові корми для дрібних домашніх тварин у разі відсутності хвороб (звичайний раціон) для собак і котів. Характеристика, застосування.	2
8.	Тема 1. Дієтичні фірмові корми для дрібних домашніх тварин при наявності певних хвороб (лікувальний раціон) для собак. Характеристика, застосування.	2
9.	Тема 1. Дієтичні фірмові корми для дрібних домашніх тварин при наявності певних хвороб (лікувальний раціон) для котів. Характеристика, застосування.	2
10.	Тема 1. Корми, виготовлені господарями тварин для дрібних домашніх тварин – собак та котів у разі відсутності хвороб. Характеристика, застосування.	2
11.	Тема 1. Корми, виготовлені господарями самостійно для дрібних домашніх тварин – собак при наявності певних хвороб. Характеристика, застосування.	2
12.	Тема 1. Корми, виготовлені господарями самостійно для дрібних домашніх тварин – котів при наявності певних хвороб. Характеристика, застосування.	2
13.	Тема 1. Небезпека та наслідки при неправильному годуванні дрібних тварин.	2
14.	Тема 2. Рефлексотерапія. Визначення. Застосування.	2
15.	Тема 2. Замінна терапія. Переливання крові. Технологія.	2
16.	Тема 2. Основи загальної терапії. Фітотерапія. Особливості.	2
17.	Тема 2. Основи загальної терапії. Дієтотерапія.	2
18.	Тема 2. Основи загальної терапії. Антидотна терапія.	2
19.	Тема 2. Особливості застосування замінників крові у собак. Види замінників крові, можливі дози.	2
20.	Тема 2. Застосування гепатопротекторів при хворобах різної етіології у собак та котів. Приклади застосування при різних хворобах, препарати, дози, особливості введення.	2
21.	Тема 2. Застосування сечогінних препаратів у собакі котів. Основні принципи вибору різних сечогінних препаратів при різноманітних патологіях. Критерії їх вибору.	2

22.	Тема 2. Допомога у разі фармакологічної алергічної реакції на препарати. Алергічний дерматит та екземи у котів і собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.	2
23.	Тема 3. Хвороби очей. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.	2
24.	Тема 3. Хвороби вуха. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.	2
25.	Тема 4. набряк мозку у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.	2
26.	Тема 4. Парез та параліч кінцівок у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.	2
27.	Тема 6. Закупорка стравоходу та кишечника у собак та котів. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології.	2
28.	Тема 10. Загальні методи детоксикації при отруєннях різної етіології у собак і котів. Отруєння антикоагулянтами. Особливості діагностики, диференційна діагностика, особливості перебігу та фармакотерапії обраної патології. Передозування антигельмінтними засобами котів та собак. Особливості діагностики, диференційна діагностика, перебігу та фармакотерапії обраної патології.	2
29.	Тема 11. Хвороби новонароджених. Основні незаразні патології. Етіологія, діагностика, терапія, профілактика.	2
30.	Оформлення робочого зошита, підготовка відео презентації за індивідуальною тематикою з СРС впродовж навчального семестру	2
	Разом за 7 семестр	60

8. Індивідуальні завдання

1. Особливістю індивідуальних завдань є виконання теми на вибір в інтерактивній формі. Де студент аналізує теми як за літературними джерелами, так і з урахуванням особливостей в умовах сучасної ветеринарної медицини.

9. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, виписування, складання плану, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** лабораторний метод, практична робота, виробничо-практичні методи.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. **Аналітичний.**

2.2. **Методи синтезу.**

2.3. **Індуктивний метод.**

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. **Проблемний**

3.2. Частково-пошуковий (евристичний)

3.3. Дослідницький

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій та інші)

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій).

11. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на лабораторних заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - результати виконання та захисту лабораторних робіт;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - написання рефератів;- результати тестування;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

12. Розподіл балів, які отримують студенти - при формі контролю (залік):

Поточне тестування та самостійна робота		Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Змістовий модуль 1	СРС			
T1 - T 11	15	85 (70+15)	15	100
70				

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література.**12. Методичне забезпечення**

1. Препарати, що впливають на імунітет. Вітамінні, тканинні, гормональні, солі лужних металів. Препарати мікроелементів. Методичні вказівки до лабораторно – практичних занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 16.05.2006 р.), 2006 р. – 40 с.
4. Протимікробні препарати. Антибіотики. Правила та особливості застосування. Методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 10. 06. 2009 р.), 2009 р. – 64 с.
5. Сучасні Антибіотики. Дозування. Шляхи введення. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 10. 06. 2009 р.), 2009 р. – 64 с.
6. Протимікробні препарати. Сульфаніламід. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 7 від 20. 03. 2010 р.), 2010 р. – 36 с.
7. Препарати, що пригнічують центральну нервову систему. Фармакологічні аспекти застосування наркотичних препаратів. Методичний посібник з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 12 від 16. 05. 2011 р.), 2011 р. – 64 с.
8. Препарати, що пригнічують центральну нервову систему. Практичне застосування наркотичних препаратів. Методичні вказівки до лабораторно-практичних занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 4 від 23. 03. 2012 р.), 2012 р. – 64 с.
9. Щоденник з навчальної практики з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 28. 05. 2013 р.), 2013 р. – 24 с.
10. Курс лекцій, 5 семестр з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 28. 03. 2014 р.), 2014 р. – 64 с.
11. Курс лекцій, 6 семестр з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 28. 03. 2014 р.), 2014 р. – 64 с.
12. Серцеві глікозиди. Препарати, що впливають на серце, судини і кров.

Спазмолітичні препарати. Діуретики”. Методичний посібник до лабораторно-практичних занять з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 3 від 28. 03. 2015 р.), 2015 р. – 48 с.

13. Серцеві глікозиди. Препарати, що впливають на серце, судини і кров. Спазмолітичні препарати. Діуретики”. Методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Мусієнко В.М., Кистерна О.С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 4 від 21. 05. 2015 р.), 2015 р. – 48 с.

14. Ферментні (ензимні препарати). Характеристика фармакологічної групи та практичне застосування. Методичний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Вет. фармакологія» для підготовки фахівців за напрямом „Ветеринарна медицина” у вищих навчальних закладах III–IV рівнів. [уклад.: Кистерна О.С., Мусієнко В.М., Улько Л.Г., Мусієнко О.В.] – Сумський НАУ (протокол № 5 від 25. 05. 2016 р.), 2016 р. – 48 с.

2. 19. Кистерна О. С., Улько Л.Г., Мусієнко О.В., Долбаносова Р.В. «Замінники крові. Препарати для інфузій» навчальний посібник для студентів 2; 2 ст. та 3 курсів факультету ветеринарної медицини за спеціальностями: 211 - «Ветеринарна медицина», 212 - «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза». – Суми: СНАУ, 2019. – 88 с. Протокол № 5 від 06 травня 2019 року.

21. Ветеринарна фармакологія. Навчальний посібник до теми «Препарати, що впливають на імунітет. Імунобіологічні препарати» для лекцій, лабораторно-практичних занять та самостійної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини 2, 2 ст, 3 та 4 курсів ОКР «магістр», спеціальностей 211 – «Ветеринарна медицина», 212 - «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» – Суми: СНАУ, 2020 – 150 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 12 від 27.04.20 р.)

22. Ветеринарна фармакологія. Рецептатура. Різні лікарські форми (доповнене видання): Навчальний посібник (доповнене видання) до лабораторно-практичних занять та самостійної роботи для іноземних студентів 3 курсу, напряму підготовки 211- «Ветеринарна медицина» /Суми, 2020, 100 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 12 від 27.04.20 р.)

23. Ветеринарна фармакологія, клінічна фармакологія. Навчальний посібник: Класифікація основних фармакологічних груп препаратів для використання при викладанні лекцій, лабораторно-практичних занять та оформлення самостійної роботи для студентів факультету ветеринарної медицини 2, 2 ст, 3 та 4 курсів ОКР «магістр», спеціальностей 211–«Ветеринарна медицина», 212- «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза» – Суми: СНАУ, 2020 – 90 с. (Протокол Вченої ради СНАУ № 12 від 27.04.20 р.).

13. Базова

1. Болезни собак и кошек: Учебное пособие / С.В.Старченков. – СПб.: Лань, 2001. – 560 с.
2. Братюха С.И. Болезни пушных зверей. К., Урожай, 1987. – 243 с.
3. Внутренние болезни животных / Г.Г.Щербаков, А.В.Коробов, Б.М.Анохин и др.; Под.общ. ред. Г.Г.Щербакова, А.В.Коробова. – СПб.: Лань, 2002.–736 с.
4. Внутрішні хвороби тварин / В.І.Левченко, І.П.Кондрахін, В.В.Влызло та ін.; За ред. В.І.Левченка. – Біла Церква, 2001. – Ч.2. - 544 с.

5. Вовк Д.М. Справочник по ветеринарной рецептуре и технологии изготовления лекарственных форм. Київ: Урожай, 1989. 224 с.
6. Загальна терапія і профілактика внутрішніх хвороб тварин: Практикум / В.І.Левченко, І.П.Кондрахін, Л.М.Богатко та ін.; За ред. В.І.Левченка. – Біла Церква, 2000. – 224 с.
7. Канюка О. І., Файтельберг-Бланк В.Р., Лизогуб Ю.П. [та ін.]. Клінічна ветеринарна фармакологія. Одеса: 2006. 291 с.
8. Карпуть И.М. Иммунология и иммунопатология болезней молодняка. – Минск: Ураджай, 1993 – 288 с.
9. Клінічна діагностика внутрішніх хвороб тварин / В.І.Левченко, В.В.Влізло, І.П.Кондрахін, та ін.; За ред. В.І.Левченка. - Біла Церква, 2004. - 608 с.
10. Кондрахин И.П. Алиментарные и эндокринные болезни животных. – М.: Агропромиздат, 1989. – 256 с.
11. Незаразные болезни молодняка / И.М.Карпуть, Ф.Ф.Прохоров, С.С.Абрамов и др.; Под ред. И.М.Карпутия. – Минск: Ураджай, 1989. – 240 с.
12. Ольга Полатайко. Ветеринарная анестезия: практ. пособие. Киев: «ВД «Перископ». 2009. 408 с.
13. Пламб Дональд К. Фармакологические препараты в ветеринарной медицине / Москва: Аквариум, 2002. 856 с.
14. Хмельницкий Г.А., Локтионов В.Н., Полоз Д.Д. Ветеринарная токсикология. – М.: Агропромиздат, 1987. – 319 с.
15. Хмельницький Г.О., Духницький В. Б. Ветеринарна фармакологія: підручник. Київ: «Компринт», 2017. 571 с. (Допущено Міністерством сільського господарства і продовольства України, як підручник для студентів, викладачів ветеринарної медицини вищих навчальних закладах).

Допоміжна

1. Болезни пушных зверей / Е.П.Данилов, А.И.Майоров, В.А.Чижов и др.; Под ред. У.П.Данилова. – 3-е изд. – М.: Колос, 1984. – 336 с.
2. Витамины в питании животных / А.Р. Вальдман, П.Ы.Сурай, И.А.Ионов и др. – Харьков: Оригинал, 1993. – 423 с.
3. Калашник И А Стимулирующая терапия в ветеринарии. К.: Урожай. 1990. 160 с.
4. Коваленко Л.И. Методы терапевтической помощи животным: Краткий справочник. К.: Урожай, 1991.- 208 с.
5. Кондрахин И.П., Курилова Н.В. Клиническая лабораторная диагностика в ветеринарии. М.: Агропромиздат, 1985 – 346 с.
6. Кузовкін Є.М., Канюка О.І., Васильєв С.І. Довідник сучасних лікарських препаратів у ветеринарній медицині. – Харків: Еспада, 2002. – 448 с.
7. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных: Справочное пособие / А.П.Калашников, Н.И.Клепменов, В.Н.Баканови др. М.: Агропромиздат, 1985. - 352 с.

Інформаційні ресурси

1. Повний каталог зареєстрованих в Україні ветеринарних препаратів. VET.in.UA – Ветеринарний інформаційний ресурс України <http://vet.in.ua/menu/drugs.php>
2. Канюка О.І., Файтельберг-Бланк В.Р., Лизогуб Ю.П. і др. Клінічна ветеринарна фармакологія: Навчальний посібник PDF ... Підручник для студентів вищих аграрних закладів зі спеціальності "Ветеринарна медицина» www.twirpx.com/file/820440

3. Указатель ветеринарных препаратов по фармакологическим группам: <http://webmvc.com/vet/leki/>
4. Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України. <http://www.vet.gov.ua>
5. Ветеринарія в Україні. Ветеринарний інформаційно-аналітичний ресурс України. <http://www.vet.in.ua>
5. Все для студента. <http://www.twirpx.com>
6. Материалы из ветеринарной энциклопедии. <http://www.vetwiki.com.ua>
7. Науковий центр превентивної токсикології, харчової та хімічної безпеки імені академіка Л. І. Медведя МОЗ України. <http://www.medved.kiev.ua>
8. Единое окно доступа к ветеринарным ресурсам. <http://window.edu.ru>
9. Електронний каталог «Баєр» <http://www.bayer.ua/products/products-from-a-to-z/>
10. Електронний каталог «Зоетис» <http://www.zoetis.ru/products/>
11. Електронний каталог «УВТ» <http://uvt.kh.ua/catalog/>
12. Електронний каталог «Укрветпромпостач» <http://www.vetsnab.com.ua/ru/katalog>

Інформаційні ресурси неформальної освіти (додаткові):

1. "Доказательная ветеринарная медицина на русском"/EBVM in Russian - <https://www.facebook.com/groups/DVetMRussian/>
2. VET-Neurology - Ветеринарная Неврология - <https://www.facebook.com/groups/nevrovet/>
3. Анестезиология ВЕТ от простого к сложному и на оборот - <https://www.facebook.com/groups/1570269903237328/>
4. Анонс ветеринарных мероприятий - <https://www.facebook.com/groups/vetanons/>
5. Вет Біо Фарм Портал- <https://www.facebook.com/groups/140185769884186/>
6. Ветеринарная дерматология и алергология- <https://www.facebook.com/groups/vetdermallergology/>
7. Ветеринарная кардиология. Veterinary cardiology - <https://www.facebook.com/groups/veterinarycardiology/>
8. Ветеринарная нефрология и урология - <https://www.facebook.com/groups/vetnephro/>
9. Ветеринарная офтальмология доктора Соломахиной Л.А.- <https://www.facebook.com/groups/949594808505281/>
10. Ветеринарная фармакология /VetPharm- <https://www.facebook.com/groups/KTVpharm/>
11. Лаб. диагностика - <https://www.facebook.com/groups/348373445662202/>
12. Лаб. Диагн. в ветеринари - <https://www.facebook.com/groups/vetlaboratoria/>
13. Школа Ветеринарной Цитологии - <https://www.facebook.com/groups/cytovetschool/>
14. Школа Гематологии - <https://www.facebook.com/groups/morpholis/>

Ресурси для дистанційного навчання :

1. Дистанційний курс, Moodle: Діагностика та терапія внутрішніх хвороб дрібних тварин та хутрових звірів, 3 ст курс. // Внутрішні незаразні хвороби м'ясоїдних тварин, 2 ст <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1736#section-0>
2. СНАУ Вет ФАРМ 2017 для студентів: <https://www.facebook.com/groups/Lesyasumy2008/>
3. СНАУ ДТХДТ (собака, кіт): <https://www.facebook.com/groups/1970437679646916/?source=unknown>